

východního typu, fáze HaD2–HaD3 (Klápa 2016, 97; podrobněji viz k. ú. *Čechy pod Kostřem* v tomto oddíle).

U lokality Polkovice – „Ostrovy“ se setkáváme s hroty chronologicky staršími i mladšími, přičemž převažují ty starší (Bartík et al. 2017, Fig. 4: 125, 126). Společný výskyt na jedné lokalitě není nic výjimečného a může být indikátorem sídelní aktivity po celé 6. stol. př. Kr., což potvrzují i chronologicky citlivé nálezy bronzových spon, starších loďkovitých typu Šmarjeta (HaC2–HaD1; Čižmář et al. 2011, obr. 4: 6) a mladší se zdobenou patkou (HaD2–HaD3; Čižmář 2006, obr. 1: 3, 4, 6).

Literatura

- Bartík, J., Čermáková, E., Čižmář, V., Čižmář, I., Čižmář, M. (†), Daňhel, M., Fojtík, P., Frolík, J., Golec, M., Kalábek, M., Klápa, O., Knotek, P., Komoróczy, B., Langová, J., Merta, T., Musil, J., Novák, M., Popelka, M., Rožnovský, D., Říčan, D., Sedláček, R., Schenk, Z., Šín, P., Šmerda, J., Tomešová, B., Válek, D., Vích, D., Vránová, V., Waldhauser, J., Zeman, T. 2017: The Vekerzug and other Eastern cultures in the Czech Republic. *Studia Archaeologica Brunensia* 22(1), 27–68.
- Čižmář, M. 2006: K jednomu typu pozdně halštatské spony na Moravě. *Pravěk Nová řada* 14/2004, 365–372.
- Čižmář, M., Čižmářová, J., Kejzlar, M. 2011: Detektorová prospekce archeologických lokalit na Moravě v roce 2010. *Přehled výzkumů* 52(2), 86–95.
- Hellmuth, A. 2006: *Pfeilspitzen. Untersuchungen zu den sogenannten skythischen Pfeilspitzen aus der befestigten Höhensiedlung von Smolnice-Molpír*. Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 128. Bonn: Habelt, 15–169.
- Klápa, O. 2016: „Skýtské“ nálezy na Moravě. Rkp. bakalářské práce. Slezská univerzita. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Ústav archeologie. Uloženo: Univerzitní knihovna Slezské univerzity.
- Kozubová, A. 2013: *Pohrebiská vekerzugskej kultúry v Chotíne na juhozápadnom Slovensku. Vyhodnotenie*. Dissertationes Archaeologicae Bratislavenses 1. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

Summary

Polkovice (Přerov District), “Ostrovy”. A detector find of two bronze arrowheads dated to HaC2–HaD1 and HaD2–HaD3

horizons and of the Early Iron Age refers to other finds already known from this site.

Adam Fojtík, Marek Novák, Miroslav Popelka

Seloutky (okr. Prostějov)

„Na Šťastných“, parc. č. 1693/4.

Doba haltštatská, platěnická kultura. Žárové pohřebiště. Záchraný výzkum.

V červenci 2019 realizovalo prostějovské pracoviště Ústavu archeologické památkové péče Brno záchraných archeologický výzkum vyvolaný terénními úpravami v těsné blízkosti novostavby rodinného domu při severním okraji Seloutek, okr. Prostějov, v trati „Na Šťastných“, který přímo navázal na odkryvy provedené na parc. č. 1693/4 v roce 2017 (cf. Fojtík 2018). Akce byla organizována ve spolupráci s pracovníky a studenty sekce archeologie KHI UP Olomouc (M. Golec a Z. Mírová) a americkou univerzitou DuPage z Chicaga (M. Dietz a J. Staeck). Pohřebiště platěnické skupiny východohalštatské kultury zde bylo zkoumáno A. Gottwaldem poprvé v letech 1926–1928 a dále K. Dobešem v roce 1934. Celkem bylo odkryto 26 hrobů, z nichž se vymykaly komorové hroby s kamennými závaly. Hrob H2/1926 po nedávné revizi vydal velmi cenné zjištění – jde o jediný evidovaný platěnický hrob na Moravě s uložením spáleného čtyřkolového vozu (spolu se dvěma železnými udidly se vyskytl i železný zákolník a především doposud nerozpoznané kování ráfků kol, Mírová 2019, 282–284; Z. Mírová in: Golec, Fojtík v tisku). K obnovení výzkumu seloutecké nekropole došlo v souvislosti se stavebními aktivitami v letech 2012 a 2017; nově bylo zdokumentováno 18 hrobů, z nichž sedm reprezentovalo právě rozměrné komorové hroby s mohutnými kamennými závaly a početným inventářem. Letošní sezóna poskytla dva obdobné komorové hroby H1/2019 a H2/2019, čímž pohřebiště k dnešnímu dni vydalo celkem 46 hrobů. Zatímco H1/2019 náležel dle inventáře (jantarové a skleněné korálky, Fe jehlice a náramek/nápažník, 2 bronzové náušnice/záušnice) pravděpodobně ženě z fáze Ha D1, tak H2/2019 (obr. 15) náležel muži z fáze Ha C2, na

Obr. 15. Seloutky, okr. Prostějov, „Na Šťastných“. Komorový hrob č. 2/2019. Foto P. Fojtík.

Abb. 15. Seloutky, Bez. Prostějov, „Na Šťastných“. Kammergrab Nr. 2/2019. Foto P. Fojtík.

což poukazuje především „abnormální“ výbava kovových předmětů (2 Fe kopí, 2 Fe udidla, opasek složený z 9 Fe plochých kruhů a 1 koule, 3 Fe nože a Fe jehlice s vývalky na krčku). Dvě oddělené popelnice s kremací nevyklučují možný dvojhrob. Kamenný zával zde dosáhl úctyhodných 6–7 m³, což je na pohřebišti dosud vůbec největší zjištěná kubatura. Hrob obkružoval žlab o průměru cca 10 m. Předběžné zařazení H2/2019 prokazuje, že jde o nejbohatší hrob platěnické skupiny na Moravě nalezený po 80 letech od roku 1939, kdy byly odkryty dva velmožské hroby v Jevíčku III, A/39 a B/39 – „Na panském“ (např. Štof 2014, 159–162). H2/2019 ze Seloutek společensky prozatím klademe na pomezí vyšší střední a velmožské vrstvy.

Literatura

Fojtík, P. 2018: Seloutky (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 59(1), 198–199.

Golec, M., Fojtík, P. v tisku: *Centrum platěnické skupiny východohalštatské kultury na Moravě*.

Mírová, Z. 2019: *Kůň v době bronzové, halštatské a laténské na Moravě* [online]. Rkp. magisterské diplomové práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Katedra historie – sekce archeologie. Uloženo: Theses.cz. [cit. 2020-0406]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/w9jalb/>.

Štof, A. 2014: Doba bronzová a starší doba železná. In: Z. Jarůšková, A. Štof (eds.) a kol.: *Pravěk Boskovicka*. Vlastivěda Boskovicka 3. Boskovice: Muzeum Boskovicka, 123–178.

Zusammenfassung

Seloutky (Bez. Prostějov), „Na Štastných“, Parz. Nr. 1693/4. Hallstattzeit. Platěnice Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur. Grabfeld. Rettungsgrabung.

Pavel Fojtík, Martin Golec, Zuzana Mírová, John Staeck, Michael Dietz

Smržice (okr. Prostějov)

„Nad hliníkem“, parc. č. 1182/1, 1182/2.

Starší doba železná (platěnická kultura). Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 1. února až 7. března 2019 probíhal záchranný archeologický výzkum vyvolaný akcí „Skleník Smržice II, k. ú. Smržice, okr. Prostějov“. Na ploše budoucího skleníku a obslužné komunikace (ZM ČR 1 : 10 000, list 24-24-06, 311:137, 339:136, 354:117, 341:115, 337:117, 331:120, 330:136, 311:136) bylo prozkoumáno a zdokumentováno celkem 8 terénních archeologických situací. Vedle osamocené kostrového hrobu kultury se šňůrovou keramikou se jednalo o 7 sídlištních objektů souvisejících s již dříve zkoumanou rozsáhlejší osadou mladší doby bronzové až starší doby železné. Běžnému spektru nálezů se zde vymyká materiál vyzvednutý z většího hliníku (obj. K503/2019), který lze předběžně časově zařadit do vlastních počátků doby halštatské (tj. 8. stol. př. n. l.) – část keramiky však překvapivě nese výraznou pečeť jihomoravské horákovské kultury a dva zlomky pak poukazují patrně až na oblast dnešního Banátu se soudobou kulturou Basarabi.

Literatura

Fojtík, P. 2018: *Smržice 2017, „Skleníky AGRO HANÁ, k. ú. Smržice, okr. Prostějov“, č. akce 70/17*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 628/18. Uloženo: Archiv Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., Brno.

Zusammenfassung

Smržice (Bez. Prostějov), „Nad hliníkem“, Parz. Nr. 1182/1, 1182/2. Hallstattzeit (Platěnice Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur). Siedlung. Rettungsgrabung.

Pavel Fojtík

Smržice (okr. Prostějov)

„Rybník (Horka)“.

Pozdní doba halštatská. Aktivita. Nomádské kultury. Detektorový nález.

Lokalizace: ZM ČR 1 : 10 000 list 24-24-07, širší okolí bodu vymezeného koordinátou 366/234 mm od Z/J s. č.

Mezi souborem předmětů předaných ke zpracování a následnému odevzdání příslušným sbírkotvorným organizacím (podrobněji viz k. ú. *Čechy pod Kosířem* v tomto oddíle) byl i hrot šípu východního typu z k. ú. Smržice – poloha „Rybník“ (nálezc Pavel Kučera z Prostějova). Poloha „Rybník“ je součástí lokality, označované v literatuře jako „Horka“ (viz nález z k. ú. Držovice na Moravě v tomto oddíle). Zmíněný hrot (obr. 4: 5) lze přiřadit k typu I 2c v členění A. Kozubové (2013) a časově spadá k mladšímu, tzv. II. horizontu výskytu nálezů východního typu, fáze HaD2–HaD3 (Klápa 2016, 97; podrobněji viz k. ú. *Čechy pod Kosířem* v tomto oddíle).

Z Držovic na Moravě byly již publikovány dva trojhrbité hroty s vnitřní tulejkou a jedna hadovitá záušnice (Bartík et al. 2017, Fig. 2: 15, 16; Fig. 5: 14). Nálezem dalších dvou šipek (viz k. ú. Držovice na Moravě v tomto oddíle) s vnitřní tulejkou se rozšířilo nálezové spektrum a potvrdil se tak opět potenciál lokality pro výzkum pozdní doby halštatské. Z nedaleké sousední trati „Trávníky“ u Ostrova (k. ú. Smržice) jsou navíc rovněž známy trojhrbité hroty východního typu s vnitřní tulejkou (Bartík et al. 2017, Fig. 5: 142, 144). Obě lokality patrně v minulosti patřily k rozsáhlejší sídlištní aglomeraci, situované u původního brodu přes Romži.

Literatura

Bartík, J., Čermáková, E., Čiřáková, V., Čiřmář, I., Čiřmář, M. (†), Daňhel, M., Fojtík, P., Frolík, J., Golec, M., Kalábek, M., Klápa, O., Knotek, P., Komoróczy, B., Langová, J., Merta, T., Musil, J., Novák, M., Popelka, M., Rožnovský, D., Řičan, D., Sedláček, R., Schenk, Z., Šín, P., Šmerda, J., Tomešová, B., Válek, D., Vích, D., Vránová, V., Waldhauser, J., Zeman, T. 2017: The Vekerzug and other Eastern cultures in the Czech Republic. *Studia Archaeologica Brunensia* 22(1), 27–68.

Klápa, O. 2016: „Skýtské“ nálezy na Moravě. Rkp. bakalářské práce. Slezská univerzita. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Ústav archeologie. Uloženo: Univerzitní knihovna Slezské univerzity.

Kozubová, A. 2013: *Pohrebiská vekerzugskej kultúry v Chotíne na juhozápadnom Slovensku. Vyhodnotenie*. Dissertationes Archaeologicae Bratislavenses 1. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

Summary

Smržice (Kroměříž District), “Rybník (Horka u Držovic)”. A detector find of a bronze arrowhead dated to the HaD2–HaD3 horizon of the Early Iron Age refers to other finds already known from this site.

Adam Fojtík, Marek Novák, Miroslav Popelka